

รายงานการประชุม
คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ
ครั้งที่ ๘/๒๕๕๐
วันเสาร์ที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๕๐ เวลา ๑๗.๐๐ น.
ณ โรงแรมสยามเบย์ฮอว์ รีสอร์ท แอนด์สปา พัทยาใต้
จังหวัดชลบุรี

ผู้มาประชุม

- | | |
|--|---------------|
| ๑. รองศาสตราจารย์ ชีรภัทร์ เสรีรังสรรค์
รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี | ประธานกรรมการ |
| ๒. นายจุลยุทธ หิรัณยสวัสดิ์
ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี | กรรมการ |
| ๓. พลตรี วิสุทธิ์ นาเงิน
ผู้ช่วยเจ้ากรมเสมียนตรา กรมเสมียนตรา
แทนปลัดกระทรวงกลาโหม | กรรมการ |
| ๔. นายสุทธิพร จีระพันธุ์
รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
แทนปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ | กรรมการ |
| ๕. นางสาวศรีสมบัติ วานิจจะกุล
ผู้อำนวยการสำนักบริหารกลาง
แทนปลัดกระทรวงการคลัง | กรรมการ |
| ๖. นายประทีป กิรติเรขา
ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย
แทนปลัดกระทรวงมหาดไทย | กรรมการ |
| ๗. นายนิพนธ์ สะกิมิ
นิติกร ๕ ชช.
แทนเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา | กรรมการ |

- | | |
|--|------------------|
| ๘. นางสาวทัศนีย์ ธรรมสิทธิ์
รองเลขาธิการ ก.พ.
แทนเลขาธิการ ก.พ. | กรรมการ |
| ๙. นางสุมาลี กาญจนพิศ
เลขานุการกรม
แทนเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ | กรรมการ |
| ๑๐. นางอุมาสิริ สอาดเอี่ยม
รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
แทนเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร | กรรมการ |
| ๑๑. นายประจง ประมวญ
นักการข่าว ๕ ชช.
แทนผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติ | กรรมการ |
| ๑๒. นายชูชัย ศุภวงศ์ | กรรมการ |
| ๑๓. นายครรชิต มัลลียงส์ | กรรมการ |
| ๑๔. นายเชิรชัย ณ นคร | กรรมการ |
| ๑๕. นายเดชอุดม ไกรฤทธิ | กรรมการ |
| ๑๖. นางวนิดา สักการโกศล
ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ | เลขานุการ |
| ๑๗. นางศิริกุล ปัญญาติล
ผู้อำนวยการส่วนนโยบายและวิเคราะห์
สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ | ผู้ช่วยเลขานุการ |

ผู้ไม่มาประชุม

- | | |
|--|-----------|
| ๑. นายวีระศักดิ์ ฟูตระกูล
ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ | ติตราชการ |
| ๒. นายการุณ กิตติสถาพร
ปลัดกระทรวงพาณิชย์ | ติตราชการ |
| ๓. นายวุฒิพันธ์ วิชัยรัตน์
ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ | ติตราชการ |

- | | |
|-------------------------|------------|
| ๔. นายกิตติศักดิ์ ปรงดิ | ดีคราชาการ |
| ๕. นายขวัญชัย วรวงศ์ | ดีคราชาการ |
| ๖. นายทศพร ศิริสัมพันธ์ | ดีคราชาการ |
| ๗. นายมานิจ สุขสมจิตร | ดีคราชาการ |
| ๘. นางจรี วิจิตรวาทการ | ดีคราชาการ |
| ๙. นายนคร เสรีรักษ์ | ดีคราชาการ |

ผู้เชี่ยวชาญด้านข้อมูลข่าวสาร ๘ ชช.

สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

ผู้เข้าร่วมประชุม

- | | |
|-------------------------------|-------------------------------|
| ๑. นายกมล ยังท่าโพธิ์ | สำนักข่าวกรองแห่งชาติ |
| ๒. พ.ต.ท.วรัท วิเชียรสรรค์ | สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี |
| ๓. นายเยี่ยมศักดิ์ คุ้มอินทร์ | สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี |
| ๔. นางภักพิชา จันทศิริ | สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี |
| ๕. นายเวชชวุฒิ บุญชูวิทย์ | สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี |
| ๖. นายวิริยะ รามสมภพ | สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี |
| ๗. นายชำนาญ ชูโต | สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี |
| ๘. นางสาวอรฉัตร จันทรัตน์ | สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี |
| ๙. นางสาวสมฤดี กำป็น | สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี |
| ๑๐. นายชาติ สุทธิชื่น | สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี |
| ๑๑. นางพรชนก เชื้อวงศ์ | สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี |
| ๑๒. นางสุรีย์ ทินกร | สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี |
| ๑๓. นางสาวยิ่งลักษณ์ สมศิริ | สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี |
| ๑๔. นางสาวรณิ ศิลาวิลาศภักดี | สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี |
| ๑๕. นางสาวศุภา ศิลากุล | สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี |
| ๑๖. นางสาวผาณิต รุ่งวิทยา | สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี |
| ๑๗. นางสาวกิตติมา คงสำรว | สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี |
| ๑๘. นายสถาพร รักธรรม | สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี |
| ๑๙. นายชำนาญ เตือนวิระเดช | สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี |

๒๐. นางสาวฤดี ศรีชะเอม

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

เริ่มประชุมเวลา ๑๗.๐๐ น.

รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (รองศาสตราจารย์ ชีรภัทร์ เสรีรังสรรค์) ประธานกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ได้กล่าวเปิดประชุมและดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม ดังนี้

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

ประธานฯ แจ้งให้ที่ประชุมทราบ เรื่องการประชุมสัมมนาความร่วมมือระหว่างคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ กับคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ในวันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๕๐ โดยให้คณะกรรมการทั้ง ๒ คณะ ดำเนินงานตามผลสรุปการประชุมดังกล่าว ซึ่งฝ่ายเลขานุการฯ จะสรุปและนำเสนอคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการต่อไป

มติ ที่ประชุมรับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๒ เรื่องรับรองรายงานการประชุมฯ ครั้งที่ ๘/๒๕๕๐

เลขานุการฯ (นางวนิดา สักการโกศล) ได้ขอให้ที่ประชุมพิจารณารับรองรายงานการประชุมฯ ครั้งที่ ๘/๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๐

มติ ที่ประชุมรับรองรายงานการประชุมฯ ครั้งที่ ๘/๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๐

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องเพื่อทราบ

๓.๑ รายงานผลการดำเนินการของคณะอนุกรรมการพิจารณาและให้ความเห็นเรื่องร้องเรียนในช่วงเดือนสิงหาคม ๒๕๕๐

เลขานุการฯ (นางวนิดา สักการโกศล) ได้รายงานให้ที่ประชุมทราบว่า ในเดือนสิงหาคม ๒๕๕๐ คณะอนุกรรมการพิจารณาและให้ความเห็นเรื่องร้องเรียนได้พิจารณาดำเนินการเรื่องร้องเรียนให้แก่คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ จำนวน ๑๖ เรื่อง ดำเนินการเป็นที่ยุติแล้ว

๓๕ เรื่อง และอยู่ระหว่างการดำเนินการ ๑ เรื่อง ซึ่งเป็นเรื่องที่ต้องรอผู้แทนจากหน่วยงานเข้าชี้แจงรายละเอียดเพิ่มเติม จึงเสนอที่ประชุมเพื่อทราบ

มติ ที่ประชุมรับทราบ

๓.๒ รายงานผลการดำเนินการของคณะกรรมการเฉพาะกิจเพื่อดำเนินการกรณีร้องเรียนให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการใช้อำนาจตามมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เพื่อตรวจสอบข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานของรัฐในช่วงเดือนสิงหาคม ๒๕๕๐

เลขานุการฯ (นางวนิดา สักการโกศล) ได้รายงานให้ที่ประชุมทราบว่า ในช่วงเดือนสิงหาคม ๒๕๕๐ คณะกรรมการเฉพาะกิจเพื่อดำเนินการกรณีร้องเรียนให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการใช้อำนาจตามมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เพื่อตรวจสอบข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานของรัฐ ได้มีการพิจารณาเรื่องร้องเรียนให้แก่คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ จำนวน ๒ เรื่อง ดำเนินการเป็นที่ยุติแล้วทั้ง ๒ เรื่อง จึงเสนอที่ประชุมเพื่อทราบ

มติ ที่ประชุมรับทราบ

๓.๓ รายงานผลการวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ในช่วงเดือนสิงหาคม ๒๕๕๐

เลขานุการฯ (นางวนิดา สักการโกศล) ได้รายงานให้ที่ประชุมทราบว่า ในเดือนสิงหาคม ๒๕๕๐ มีผลคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย ที่ สค ๗๗/๒๕๕๐ – ๘๐/๒๕๕๐ จำนวน ๑๔ เรื่อง มีเรื่องที่พิจารณาเกิน ๖๐ วัน จำนวน ๘ เรื่อง ซึ่งเป็นเรื่องที่ต้องรอเอกสารชี้แจงจากหน่วยงาน มีคำสั่งคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย รวม ๑ เรื่อง คือคำสั่งที่ สค ๑/๒๕๕๐ และมีผลคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสรรพกิจและการคลังของประเทศ รวม ๑ เรื่อง คือ คำวินิจฉัยที่ สค ๒/๒๕๕๐ ซึ่งเป็นเรื่องที่พิจารณาเกิน ๖๐ วัน ต้องรอเอกสารชี้แจงจากหน่วยงานจากในประเทศและต่างประเทศ

สำหรับคำวินิจฉัยที่น่าสนใจ คือ คำวินิจฉัยที่ สค ๒/๒๕๕๐ เรื่อง นายประสงค์ เลิศรัตนวิสุทธิ์ ขอข้อมูลการซื้อขายหุ้นบริษัท ชินคอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ของครอบครัวชินวัตร คามาพงศ์ ในระหว่าง ปี ๒๕๔๓-๒๕๔๖ ซึ่งนายประสงค์ เลิศรัตนวิสุทธิ์ ขอหนังสือถามตอบข้อหารือระหว่าง

นางปราณี เวชพุกภัยพิทักษ์ กับกรมสรรพากร ซึ่งกรมสรรพากรแจ้งนายประสงค์ เลิศรัตนวิสุทธิ์ ทราบว่า ไม่พบหนังสือตอบข้อหารือดังกล่าว โดยใช้เวลาในการตอบนานถึง ๗๘ วัน ซึ่งเรื่องนี้ได้นำเสนอคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการทราบแล้ว ซึ่งคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการมีมติแจ้งให้กระทรวงการคลัง พิจารณาต่อไป ในส่วนคำวินิจฉัยหลังจากที่กรมสรรพากรได้แจ้งให้ นายประสงค์ เลิศรัตนวิสุทธิ์ ทราบว่า ไม่พบ พร้อมแจ้งว่า หากผู้อุทธรณ์ประสงค์จะให้เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับข้อหารือใดๆ ขอให้ระบุเลขที่ หนังสือที่ต้องการในคำขอให้ชัดเจน เพื่อใช้ประกอบการพิจารณา นายประสงค์ เลิศรัตนวิสุทธิ์ จึงมีหนังสือ ถึงคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารโต้แย้งคำชี้แจงของกรมสรรพากร และระบุหนังสือที่ ผู้อุทธรณ์ต้องการ ซึ่งต่อมากรมสรรพากรได้มีหนังสือแจ้งปฏิเสธการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารทั้งหมด คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาเศรษฐกิจ และการคลังของประเทศ พิจารณาแล้ว พบว่า เนื่องจากมีเอกสารหลายส่วน มีปัญหาในการพิจารณาว่าเป็นเรื่องที่จะต้องคุ้มครองข้อมูลข่าวสาร หรือไม่ เพราะเรื่องอยู่ในระหว่างการดำเนินงานของคณะกรรมการตรวจสอบการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อรัฐ และมีเรื่องข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลรวมอยู่ด้วย ในที่สุดคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผย ข้อมูลข่าวสาร ได้มีคำวินิจฉัยให้กรมสรรพากรเปิดเผยข้อมูลข่าวสารแก่ผู้อุทธรณ์ทั้งหมด โดยให้ใช้ดุลพินิจ ลับที่อยู่ของผู้หารือ และลับชื่อบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องออก โดยชื่อของภริยาอดีตนายกรัฐมนตรีให้ถือว่าไม่เป็น ข้อมูลส่วนบุคคลสามารถเปิดเผยได้ แต่ในส่วนที่เป็นชื่อของบุคคลอื่น คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผย ข้อมูลข่าวสารสั่งให้ปิด เรื่องนี้เป็นที่น่าสังเกตว่าหน่วยงานไม่ใช้ดุลพินิจในการเปิดเผยอย่างเหมาะสม เพราะเรื่องหารือเป็นการสมมติตัวอย่างไม่เป็นความลับ สามารถเปิดเผยให้ประชาชนทราบได้เป็นกรณี ตัวอย่างว่าเมื่อเกิดปัญหาดังกล่าวขึ้นจะมีผลอย่างไร ส่วนที่เป็นข้อมูลส่วนบุคคลมีเพียงเล็กน้อย น่าจะใน ดุลพินิจของหน่วยงานได้ จึงเสนอที่ประชุมเพื่อทราบ

มติ ที่ประชุมรับทราบ

๓.๔ รายงานผลการดำเนินการของคณะอนุกรรมการเฉพาะกิจพิจารณา ส่งเรื่องอุทธรณ์เดือนสิงหาคม ๒๕๕๐

เลขานุการฯ (นางวนิดา สักการโกศล) ได้รายงานให้ที่ประชุมทราบว่า ใน เดือนสิงหาคม ๒๕๕๐ คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจพิจารณาส่งเรื่องอุทธรณ์ ได้พิจารณาส่งเรื่องให้แก่ คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้ กฎหมายจำนวน ๑๕ เรื่อง จึงเสนอที่ประชุมเพื่อทราบ

มติ ที่ประชุมรับทราบ

๓.๕ การเปลี่ยนแปลงตำแหน่งของฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

เลขานุการฯ (นางวนิดา ลักการโกศล) ได้รายงานให้ที่ประชุมทราบว่า ตาม มาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้บัญญัติให้ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี แต่งตั้งข้าราชการของสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีเป็นเลขานุการจำนวน ๑ คน และผู้ช่วยเลขานุการ จำนวน ๒ คน โดยคำสั่งสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๘๑/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๑๕ เมษายน ๒๕๕๐ ได้แต่งตั้งผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เป็นเลขานุการ ผู้อำนวยการส่วนนโยบายและวิเคราะห์ (ผอ.สนค.) และนางศิริกุล ปัญญาธิกุล เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน ๘ ว สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เป็นผู้ช่วยเลขานุการ นั้น ต่อมาสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ได้มีคำสั่ง ที่ ๑๘๘/๒๕๔๘ ลงวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๘ แต่งตั้ง นายนคร เสรีรักษ์ ผู้อำนวยการส่วนนโยบายและวิเคราะห์ เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน ๘ สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ให้ดำรงตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญด้านข้อมูลข่าวสาร (เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน ๘ ชช) สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ตั้งแต่วันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๔๘ เป็นต้นไป และได้มีการมอบหมายให้ นางศิริกุล ปัญญาธิกุล เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน ๘ ว สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ให้ทำหน้าที่ในฐานะผู้อำนวยการส่วนนโยบายและวิเคราะห์ ดังนั้นสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี จึงได้นำเสนอรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (รองศาสตราจารย์ ธีรภัทร์ เสรีรังสรรค์) ประธานกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ลงนามในคำสั่งสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๖๖/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๕๐ แต่งตั้งข้าราชการของสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นเลขานุการและผู้ช่วยเลขานุการในคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ โดยได้แต่งตั้งผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เป็นเลขานุการ นายนคร เสรีรักษ์ ผู้เชี่ยวชาญด้านข้อมูลข่าวสาร (เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน ๘ ชช.) สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ และผู้อำนวยการส่วนนโยบายและวิเคราะห์ สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เป็นผู้ช่วยเลขานุการ เพื่อให้เป็นไปตามข้อเท็จจริงดังกล่าว จึงเสนอที่ประชุมเพื่อโปรดทราบ

มติ ที่ประชุมรับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องเพื่อพิจารณา

๔.๑ การปฏิบัติเกี่ยวกับการให้ข่าว การแถลงข่าว การให้สัมภาษณ์ การเผยแพร่ภาพต่อสื่อมวลชน และการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

เลขาธิการฯ (นางวนิดา สักการโกศล) ได้รายงานให้ที่ประชุมทราบ เรื่อง การปฏิบัติเกี่ยวกับการให้ข่าว การแถลงข่าว การให้สัมภาษณ์ การเผยแพร่ภาพต่อสื่อมวลชน และการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติว่า สืบเนื่องจากการที่ นายกิตติศักดิ์ ปกติ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ได้มีหนังสือลงวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๔๙ แจ้ง ประธานกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ขอให้นำเสนอที่ประชุมคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการพิจารณา กรณีตามที่ปรากฏเป็นข่าวทางสื่อมวลชน ในลักษณะที่เป็นการล่วงละเมิดสิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัวตามรัฐธรรมนูญ และสิทธิในข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลของเหยื่ออาชญากรรมหลายกรณี และที่ประชุมคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ในการประชุมครั้งที่ ๖/๒๕๔๙ เมื่อวันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๔๙ ได้พิจารณาและได้มีมติให้ผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้แทนสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ผู้แทนสมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข ประมวลระเบียบปฏิบัติที่มีอยู่แล้วรวมทั้งกรณีตัวอย่าง ส่งให้สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการพิจารณา ซึ่งในการประชุมคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ครั้งที่ ๗/๒๕๔๙ เมื่อวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๔๙ ที่ประชุมมีมติให้ฝ่ายเลขาธิการฯ รวบรวม และประมวลกฎ ระเบียบปฏิบัติ มาตรการต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งข้อตกเตือน และกรณีตัวอย่างของปัญหาจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและให้เชิญเจ้าของหนังสือพิมพ์ ผู้บริหารสถานีโทรทัศน์ ผู้แทนมูลนิธิ ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ มาร่วมประชุมกับคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการเพื่อแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น

ต่อมาในการประชุมคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ครั้งที่ ๘/๒๕๔๙ เมื่อวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๔๙ สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ได้เชิญผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข ผู้แทนสมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย ผู้แทนสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ผู้บริหารของหนังสือพิมพ์ ผู้บริหารสถานีโทรทัศน์ ผู้แทนมูลนิธิ ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และองค์กรที่เกี่ยวข้อง มาร่วมประชุมปรึกษาหารือกับคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ รวม ๑๙ หน่วยงาน ซึ่งที่ประชุมได้มีมติให้แต่งตั้งคณะกรรมการเฉพาะกิจพิจารณาแนวทางปฏิบัติเรื่องการเผยแพร่ภาพข่าวของสื่อมวลชนในลักษณะที่อาจเป็นการล่วงละเมิดในความเป็นอยู่ส่วนตัวตามรัฐธรรมนูญและข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลของประชาชนขึ้น ประกอบด้วย ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นประธาน มีผู้แทนจากหน่วยงานต่างๆ เป็นอนุกรรมการ ได้แก่ สมาคมนักข่าว

นักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ สมาคมนักวิทยุและโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กระทรวงยุติธรรม กระทรวงสาธารณสุข และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เพื่อร่วมกันหาแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสมและอยู่ภายใต้กรอบของกฎหมาย และนำเสนอคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการพิจารณา ซึ่งคณะอนุกรรมการเฉพาะกิจพิจารณาเรื่องการเผยแพร่ภาพข่าวเหยื่ออาชญากรรมของสื่อมวลชนได้มีการประชุม ครั้งที่ ๑/๒๕๔๘ เมื่อวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๔๘ เพื่อพิจารณาหาแนวทางปฏิบัติในเรื่องนี้ ซึ่งที่ประชุมเห็นสมควร ให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ รับไปพิจารณาแก้ไขคำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่ ๘๕๕/๒๕๔๘ ลงวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๘ ในส่วนที่เกี่ยวกับการห้ามนำสื่อมวลชนทุกแขนงไปทำข่าวหรือถ่ายภาพในขณะที่เข้าปฏิบัติการตรวจค้นจับกุม และการห้ามอนุญาตหรือจัดให้สื่อมวลชนทุกแขนงถ่ายภาพ สัมภาษณ์หรือให้ข่าว โดยให้กระทรวงสาธารณสุข แจ้งกำชับ โรงพยาบาลหรือสถานพยาบาลของรัฐในการห้ามสื่อมวลชนถ่ายภาพผู้ป่วย รวมทั้งขอความร่วมมือโรงพยาบาลของเอกชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอื่นๆ ด้วย ให้สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ และองค์กรที่เกี่ยวข้อง เช่น สมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย สมาคมนักวิทยุและโทรทัศน์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ ขอความร่วมมือจากสื่อและกำชับให้สื่อปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับและจริยธรรมแห่งวิชาชีพอย่างเคร่งครัด รวมทั้งขอความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กรมสอบสวนคดีพิเศษ พิจารณาออกระเบียบปฏิบัติของหน่วยงาน เพื่อเป็นการป้องกันมิให้เกิดการละเมิดความเป็นอยู่ส่วนตัวตามรัฐธรรมนูญ และสิทธิในข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลของผู้ตกเป็นข่าว คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๔๘ เมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๔๘ ได้มีมติเห็นชอบตามความเห็นของคณะอนุกรรมการเฉพาะกิจพิจารณาเรื่องการเผยแพร่ภาพข่าวเหยื่ออาชญากรรมของสื่อมวลชน โดยในส่วนของแก้ไขคำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่ ๘๕๕/๒๕๔๘ ลงวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๘ ข้อ ๒.๓ ที่กำหนดไว้ว่า “ห้ามอนุญาต หรือจัดให้สื่อมวลชนทุกแขนงถ่ายภาพ สัมภาษณ์ หรือให้ข่าวของผู้ต้องหา หรือผู้ต้องกักขัง ในระหว่างการควบคุมตัวของตำรวจทั้งภายใน และภายนอกที่ทำการ หรือสถานีดำรวจ เว้นแต่พนักงานสอบสวนดำเนินการเพื่อประโยชน์แห่งคดี” คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ได้มีความเห็นว่า ควรเพิ่มเติมในส่วนที่เกี่ยวกับการห้ามนำสื่อมวลชนทุกแขนงไปทำข่าวหรือถ่ายภาพเหยื่ออาชญากรรมด้วย

ต่อมาสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ตช.) ได้มีหนังสือที่ ๐๐๑๒.๒๒/๒๗๐๑ ลงวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๕๐ แจ้งว่า ได้พิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมคำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ ๘๕๕/๒๕๔๘ ลงวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๘ แล้ว โดยได้ออกคำสั่งที่ ๔๖๕/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๐

เรื่อง การปฏิบัติเกี่ยวกับการให้ข่าว การแถลงข่าว การให้สัมภาษณ์ การเผยแพร่ภาพต่อสื่อมวลชน และการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เพื่อให้เป็นแนวทางในการปฏิบัติราชการของทุกหน่วยงานในสังกัด เพื่อปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ในการคุ้มครองข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล สิทธิส่วนบุคคลในครอบครัว เกียรติยศ ชื่อเสียง หรือความเป็นอยู่ส่วนตัว โดยให้ยกเลิกความในข้อ ๒.๓ ของคำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ ๘๕๕/๒๕๔๘ ลงวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“๒.๓ ห้ามอนุญาตหรือจัดให้สื่อมวลชนทุกแขนงถ่ายภาพ สัมภาษณ์ หรือให้ข่าวของบุคคลดังต่อไปนี้

๒.๓.๑ ผู้ต้องหา ในระหว่างการควบคุมของตำรวจทั้งภายในและภายนอกที่ทำการหรือสถานีตำรวจ

๒.๓.๒เหยื่ออาชญากรรม รวมทั้งภาพที่มีลักษณะอุจาดหรือทารุณโหดร้าย หรือล่วงละเมิดสิทธิบุคคล หรือส่งผลกระทบต่อชื่อเสียง เกียรติยศ และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

เว้นแต่พนักงานสอบสวนดำเนินการเพื่อประโยชน์แห่งคดี หรือได้รับความยินยอมจากผู้ต้องหา เหยื่ออาชญากรรมหรือผู้เสียหาย”

ฝ่ายเลขานุการฯ จึงเสนอที่ประชุมเพื่อโปรดพิจารณา

ที่ประชุมมีความเห็น ดังนี้

นายนิพนธ์ สะกิมิ (ผู้แทนเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา) ให้ข้อสังเกตว่า ข้อแตกต่างระหว่างผู้ต้องหากับผู้ต้องกักขัง ควรใช้คำว่าผู้ต้องหา เพราะผู้ถูกกักขังโดยคำพิพากษาของศาลระเบียบคลุมไปไม่ถึง คำว่าผู้ต้องหาจึงเหมาะสมแล้ว

นายชูชัย ศุภวงศ์ (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ให้ข้อสังเกตว่า บรรทัดสุดท้ายข้อความว่า “เว้นแต่พนักงานสอบสวนดำเนินการเพื่อประโยชน์แห่งคดี หรือได้รับความยินยอมจากผู้ต้องหา เหยื่ออาชญากรรมหรือผู้เสียหาย” นั้น อาจใช้เป็นข้ออ้างในภายหลังว่าได้รับความยินยอมแล้ว การดำเนินเพื่อประโยชน์แห่งคดีต้องขยายความให้ชัดเจน

นายจุลยุทธ หิรัณยะวสิต (ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี) ให้ข้อสังเกตว่า คำว่า “หรือ” ของข้อความดังกล่าว ให้แก้เป็น “และ” และต้องได้รับความยินยอม เป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อเป็นการปกป้องผู้ต้องหา เหยื่ออาชญากรรมหรือผู้เสียหาย

นายเกียรติชัย ณ นคร (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ให้ข้อสังเกตว่าตามข้อ ๒.๓ โดยหลักคือไม่อนุญาตให้ถ่ายภาพ สัมภาษณ์ หรือให้ข่าว แต่การมีข้อยกเว้นไว้ เป็นการเอื้อในการทำงานของตำรวจ หรือการทำข่าวของสื่อมวลชน เพราะถ้ามีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ทางคดีจริง ควรได้รับความยินยอมจากผู้เสียหาย เพราะจะเป็นปัญหาในทางปฏิบัติ

ประธานฯ ให้ข้อสังเกตว่า ควรพิจารณามาตรา ๓๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ ประกอบ วรรคหนึ่ง “สิทธิของบุคคลในครอบครัว เกียรติยศ ชื่อเสียง ตลอดจนความเป็นอยู่ส่วนตัว ย่อมได้รับความคุ้มครอง” วรรคสอง “การกล่าวหรือให้ข่าวแพร่หลายซึ่งข้อความหรือภาพไม่ว่าด้วยวิธีใด ไปยังสาธารณชนอันเป็นการละเมิดหรือกระทบถึงสิทธิของบุคคลในครอบครัว เกียรติยศ ชื่อเสียง หรือความเป็นอยู่ส่วนตัวจะกระทำมิได้ เว้นแต่กรณีที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ”

นายเดชอุดม ไกรฤทธิ์ (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ให้ข้อสังเกตในฐานะประธานอนุกรรมการรับเรื่องราวร้องทุกข์เกี่ยวกับจริยธรรมของนักหนังสือพิมพ์ของสภาการหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทยว่า สภาการหนังสือพิมพ์ได้แจ้งนโยบายเรื่องนี้กับผู้สื่อข่าวอาชญากรรมไปแล้ว หากผู้สื่อข่าวทำผิดจะมีหนังสือเตือนไปยังหน่วยงาน

นายนิพนธ์ สะกิมิ (ผู้แทนเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา) ให้ข้อสังเกต ๓ ประเด็น ดังนี้ ๑) การห้ามอนุญาตหรือจัดให้สื่อมวลชนทุกแขนงถ่ายภาพตามข้อ ๒.๓ แต่ในข้อ ๒.๒ พนักงานสอบสวนอนุญาตให้เข้าไปถ่ายในห้องสอบสวนสืบสวนได้ ถ้าในกรณีนั้นมีผู้ต้องหาอยู่อาจอ้างได้ว่า สื่อมวลชนไม่เจตนาจะถ่ายภาพ โดยตรงต่อผู้ต้องหา ดังนั้นการแก้ไขของสำนักงานตำรวจแห่งชาติในข้อ ๒.๓ อาจยังไม่ครอบคลุม ในขณะที่ข้ออื่นยังเอื้อให้สื่อมวลชนสามารถเผยแพร่ภาพข่าวได้ เช่น ในข้อ ๒.๒ เพราะฉะนั้นการห้ามอนุญาตใน ๒.๓ ถือว่าไม่ได้อนุญาต แต่ปล่อยให้สื่อมวลชนถ่ายภาพในห้องสืบสวนสอบสวนยังคงเกิดขึ้น หรือข้อ ๒.๒ จัดให้สื่อมวลชนทุกแขนงถ่ายภาพ พร้อมของกลางในการแถลงการณ์จับกุม ๒) ประเด็นควรตัดวรรคท้ายหรือไม่ นั่น การเพิ่มเงื่อนไข ๒ ข้อคือ เป็นประโยชน์แห่งคดี และได้รับความยินยอม จะทำให้การอนุญาตมีขั้นตอนมากขึ้น และควรเติมว่า “หรือแล้วแต่กรณีด้วย” เพราะบางกรณีเป็นเรื่องความยินยอมของผู้ต้องหา ซึ่งอาจจะไม่ตกลงแล้วแต่กรณี ๓) กรณีที่ไม่เห็นด้วยกับ ๒.๓ ที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติแก้ไข โดยที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้ออกคำสั่ง ที่ ๔๖๕/๒๕๕๐ แล้ว คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการจะดำเนินการอย่างไรต่อไป

นายชูชัย ศุภวงศ์ (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ให้ข้อสังเกตว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๔ “เรื่องศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิเสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคล” มาตรา ๘๒ “เรื่องการปฏิบัติตามสนธิสัญญาด้านสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยเป็นภาคี”

มาตรา ๓๕ เรื่องความเป็นอยู่ส่วนตัว มาตรา ๔๐ เป็นเรื่องของสิทธิในกระบวนการยุติธรรมโดยเฉพาะ มาตรา ๔๐ อนุมาตรา ๖ เขียนว่า เขาชน สตรี ผู้สูงอายุ ผู้พิการ หรือผู้ทุพพลภาพ ย่อมมีสิทธิได้รับการคุ้มครอง ในการดำเนินกระบวนการพิจารณาอย่างเหมาะสม มีสิทธิได้รับการปฏิบัติที่เหมาะสมกับคดีที่เกี่ยวกับ ความรุนแรงทางเพศ สมควรให้คณะอนุกรรมการเฉพาะพิจารณาเรื่องการเผยแพร่ภาพข่าวเหยื่ออาชญากรรม ของสื่อมวลชนนำมาตราต่างๆ ที่อ้างถึง ไปพิจารณาเพิ่มเติมหรือเชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมแสดงความ คิดเห็น ในประเด็นต่างๆ เหล่านี้ว่า คำสั่งนี้อาจจะมีปัญหาไม่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน

นางอุมาสิริ สอาดเยี่ยม (ผู้แทนเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) ให้ข้อสังเกตว่า มติคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ แจ้งไปยังสำนักงานตำรวจแห่งชาติเมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๔๘ ซึ่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้ปฏิบัติตามหนังสือสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี โดยได้แก้ ตามที่กรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการเห็นชอบให้แก่ข้อ ๒.๓ แล้ว หากจะให้แก้ไขเพิ่มเติมใหม่ ก็ต้อง มีมติใหม่ โดยอ้างรัฐธรรมนูญใหม่ให้ชัดเจน

นายจุลยุทธ หิรัญะวสิต (ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี) ให้ข้อสังเกตว่า ในทางปฏิบัติทั้งตำรวจ และสื่อมวลชนต่างต้องการแสดงผลงาน ดังนั้นจึงต้องสร้างเงื่อนไขขึ้นมาเพื่อ ป้องกัน ข้อ ๒.๓ อาจไม่มีผลเพราะปฏิบัติยาก ควรมอบให้คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจ พิจารณาเรื่องการเผยแพร่ ภาพข่าวเหยื่ออาชญากรรมของสื่อมวลชนรับไปหารือเพิ่มเติม

นายกรรชิต มาลัยวงศ์ (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ให้ข้อสังเกตว่า ควรให้ ความสำคัญกับการคุ้มครองผู้ต้องหามากขึ้น โดยเฉพาะ เด็ก และเยาวชน

นายชูชัย สุภวงศ์ (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ให้ข้อสังเกตว่า ลักษณะการ ดำเนินการเช่นนี้ถือเป็นการละเมิดสิทธิผู้ต้องหา และเหยื่ออาชญากรรม ดังนั้นควรตัดวรรคสุดท้ายของ ข้อ ๒.๓ ออก โดยชี้แจงประเด็นให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติทราบ

นายเดชอุดม ไกรฤทธิ์ (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) เสนอต่อที่ประชุมให้มีมติ นำมติในการประชุมครั้งนี้ ไปปรับปรุงแก้ไขข้อ ๒.๒ ข้อ ๒.๓ และข้อ ๒.๔ ใหม่ โดยร่วมกับสำนักงาน ตำรวจแห่งชาติ ในขณะเดียวกันก็เชิญสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ผู้แทนของสมาคมผู้สื่อข่าว อาชญากรรม มาตกลงกำหนดกรอบการทำงานให้ชัดเจน

นายจุลยุทธ หิรัญะวสิต (ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี) ให้ข้อสังเกตว่า คำสั่งเป็นอำนาจของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีขอความร่วมมือ ให้ปรับแก้ เมื่อมีการประชุมร่วมกันเพื่อปรับแก้ก็ เห็นควรทำหนังสือขอความร่วมมือไปอีก ขณะเดียวกัน อาจเสนอเป็นหลักการให้คณะรัฐมนตรีทราบ เพื่อสะดวกในการขอให้ทางสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ปรับแก้ไขให้ใหม่

มติ ที่ประชุมมีมติ ให้คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจ พิจารณาเรื่องการเผยแพร่ ภาพข่าวเหี่ยวอาชญากรรมของสื่อมวลชนได้ดำเนินการแก้ไขหลักการในเรื่องการคุ้มครองเหยื่อ และสิทธิ ของผู้ต้องหาให้ครอบคลุม โดยประสานกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ และ องค์การที่เกี่ยวข้อง เพื่อดำเนินการในการพิจารณาแก้ไขคำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ในข้อ ๒.๒ ข้อ ๒.๓ และข้อ ๒.๔ ตลอดจนประเด็นอื่นๆ ตามคำสั่งที่ ๘๕๕/๒๕๔๘ ลงวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๘ รวมทั้งคำสั่ง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ ๔๖๕/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๐ ที่จะมผลกระทบ ต่อหลักการสำคัญให้สอดคล้องต่อหลักการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ และ นำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์หรือมาตรการในเรื่องนี้ต่อไป

ระเบียบวาระที่ ๕ เรื่องอื่นๆ

๕.๑ ขอให้แก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.

๒๕๔๐

เลขาธิการฯ (นางวนิดา ตักการโกศล) ได้รายงานให้ที่ประชุมทราบว่า นาย กมล เหล่าโสภณพันธ์ ได้มีหนังสือกราบเรียนนายกรัฐมนตรี เสนอขอให้แก้ไขพระราชบัญญัติข้อมูล ข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ซึ่งสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีได้นำเรื่องกราบเรียนนายกรัฐมนตรี และส่งเรื่องให้ประธานกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการพิจารณา โดยประธานกรรมการข้อมูลข่าวสาร ของราชการได้มีบัญชาให้เสนอเข้าที่ประชุมคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ครั้งที่ ๘/๒๕๕๐ ใน วันเสาร์ที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๕๐

เรื่องนี้ นายกมล เหล่าโสภณพันธ์ เห็นว่า การขอข้อมูลข่าวสารของราชการ ในแต่ละครั้งไม่ได้รับความสะดวกรวดเร็ว และต้องใช้ขั้นตอนและเวลานาน โดยเฉพาะในกรณีหน่วยงาน ราชการปฏิเสธไม่ให้ข้อมูลที่ขอเพื่อถ่วงเวลา ทำให้ประชาชนได้รับความยุ่งยาก ต้องใช้สิทธิในการอุทธรณ์ ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร รวมทั้งผู้ร้องเรียนได้ทราบว่าหน่วยงานอื่นก็ประสบ ปัญหาเช่นเดียวกัน จึงเสนอขอแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๔๐ ดังนี้ ๑) ขอให้ยกเลิกมาตรา ๑๕ (๓) เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลที่เป็นความเห็นหรือคำแนะนำ ภายในหน่วยงานของรัฐในการดำเนินการเรื่องหนึ่งเรื่องใด เนื่องจากเห็นว่าไม่ได้รับความสะดวกรวดเร็ว ในการเข้าถึงข้อมูลที่ประชาชนควรจะสามารเข้าถึงได้ ๒) แก้ไขมาตรา ๑๗ วรรคหนึ่ง ในส่วนที่เกี่ยวกับ ระยะเวลาในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐเห็นว่า ผู้เสียหายจากการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการใดอาจ กระทบถึงประโยชน์ได้เสียของผู้ใด อาจเสนอคัดค้านได้ ซึ่งผู้ร้องเรียนเห็นว่าการบัญญัติดังกล่าวน่าจะ

เหมาะสม ๓) แก้ไขมาตรา ๔๐ โดยเพิ่มโทษให้หนักขึ้นในกรณีที่ไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๒ ที่ให้คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารมีอำนาจเรียกบุคคลใดมาให้อัยคำหรือให้ส่งวัตถุ เอกสาร หรือพยานหลักฐานมาประกอบการพิจารณาได้

ทั้งนี้ นายกมล เหล่าโสภณพันธ์ ได้ยกร่างการขอแก้ไขพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ในมาตรา ๑๕ มาตรา ๑๗ และมาตรา ๔๐ ดังนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกมาตรา ๑๕ ในหมวด ๒ และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

มาตรา ๑๕ ข้อมูลข่าวสารของราชการที่มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอาจมีคำสั่งมิให้เปิดเผยก็ได้ โดยคำนึงถึงการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐ ประโยชน์สาธารณะ และประโยชน์ของเอกชนที่เกี่ยวข้องประกอบกัน

(๑) การเปิดเผยจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อความมั่นคงของประเทศ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ และความมั่นคงในทางเศรษฐกิจหรือการคลังของประเทศ

(๒) การเปิดเผยจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายไม่อาจสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ถูกต้องตามกฎหมายได้ ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงผลเสียของส่วนรวมที่อาจตามมาเป็นหลัก

(๓) การเปิดเผยจะก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตหรือความปลอดภัยของบุคคลหนึ่งบุคคลใด

(๔) รายงานการแพทย์หรือข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่คล้ายคลึงกัน ซึ่งการเปิดเผยจะเป็นการรุกรานสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควร

(๕) ข้อมูลข่าวสารของราชการที่มีกฎหมายคุ้มครองมิให้เปิดเผยหรือข้อมูลข่าวสารที่มีผู้ให้มาโดยไม่ประสงค์ให้ทางราชการนำไปเปิดเผยต่อผู้อื่น

(๖) กรณีอื่นตามที่กำหนดให้พระราชกฤษฎีกา

คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการจะกำหนดเงื่อนไขใดให้ยึดหลักการเปิดเผยเป็นนโยบาย ปกปิดเป็นข้อยกเว้น และเงื่อนไขที่จะกำหนดนั้นจะต้องไม่เป็นอุปสรรคในการขอข้อมูลข่าวสารจนเกิดความไม่สะดวกหรือล่าช้า เป็นการเพิ่มภาระให้กับผู้ขอข้อมูล

ข้อ ๒ ให้ยกเลิกมาตรา ๑๗ ในหมวด ๒ และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

มาตรา ๑๗ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐเห็นว่า การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการใด อาจกระทบถึงประโยชน์ได้เสียของผู้อื่น ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐแจ้งให้ผู้นั้นเสนอคำคัดค้านภายในเวลาที่กำหนดไม่น้อยกว่าเจ็ดวันแต่ไม่เกินสิบห้าวัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้ง

ผู้ที่ได้รับแจ้งตามวรรคหนึ่ง หรือผู้ที่ทราบว่าการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการใด อาจกระทบถึงประโยชน์ได้เสียของตน มีสิทธิคัดค้านการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารนั้นได้โดยทำเป็นหนังสือถึงเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับผิดชอบภายในกำหนดตามวรรคหนึ่ง

ในกรณีที่มีการคัดค้าน เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับผิดชอบต้องพิจารณาคำคัดค้านและแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้คัดค้านทราบภายในสามวัน ในกรณีที่มีคำสั่งไม่รับฟังคำคัดค้าน เจ้าหน้าที่ของรัฐจะเปิดเผยข้อมูลข่าวสารนั้นมิได้จนกว่าจะล่วงพ้นกำหนดเวลาอุทธรณ์ตามมาตรา ๑๘

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกมาตรา ๔๐ ในหมวด ๗ และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

มาตรา ๔๐ ผู้ใดเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้หรือคำสั่งของคณะกรรมการที่สั่งตามมาตรา ๓๒ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามเดือนแต่ไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทแต่ไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ฝ่ายเลขานุการฯ พิจารณาแล้วมีความเห็น ดังนี้

๑) กรณีการขอให้ยกเลิกมาตรา ๑๕ (๓) เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลที่เป็นความเห็นหรือคำแนะนำภายในหน่วยงานของรัฐในการดำเนินการเรื่องหนึ่งเรื่องใด เนื่องจากเห็นว่าไม่ได้รับความสะดวกรวดเร็วในการเข้าถึงข้อมูลที่ประชาชนควรจะสามารถเข้าถึงได้ นั้น ฝ่ายเลขานุการฯ เห็นว่า ความเห็นหรือคำแนะนำภายในหน่วยงานของรัฐนั้น อาจมีกรณีหากให้เปิดเผยแล้วจะกระทบกับการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย หรือก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิต หรือความปลอดภัยของบุคคล หรือประการอื่นๆ ได้ ทั้งนี้ การเปิดเผยตามมาตรา ๑๕ นี้ หน่วยงานของรัฐอาจใช้ดุลพินิจไม่เปิดเผยได้อยู่แล้ว จึงเห็นว่ายังไม่สมควรมีการแก้ไข

๒) กรณีการขอแก้ไขมาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง ในส่วนเกี่ยวกับระยะเวลาในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐเห็นว่าผู้เสียหายจากการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการใดอาจกระทบถึงประโยชน์ได้เสียของผู้ใด อาจเสนอคัดค้านได้ ซึ่งผู้ร้องเรียนเห็นว่าการบัญญัติดังกล่าวจะไม่เหมาะสมนั้น ฝ่ายเลขานุการฯ เห็นว่า การกำหนดระยะเวลาไว้ ๑๕ วัน เพื่อให้ผู้ที่ได้รับผลกระทบคัดค้านการเปิดเผยข้อมูล เป็นการกำหนดที่สอดคล้องกับพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ มาตรา ๓๘ ที่กำหนดให้เจ้าหน้าที่ต้องแจ้งผลการดำเนินการให้ประชาชนต้องสอบถามภายใน ๑๕ วัน จึงเห็นว่าการกำหนดระยะเวลาดังกล่าวนั้นเหมาะสมแล้ว

๓) กรณีการขอแก้ไขมาตรา ๔๐ โดยเพิ่มโทษให้หนักขึ้นในกรณีที่ไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๒ ที่ให้คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารมีอำนาจเรียกบุคคลใดมาให้ถ้อยคำ

หรือให้ส่งวัตถุ เอกสาร หรือพยานหลักฐานมาประกอบการพิจารณาได้นั้น ฝ่ายเลขานุการฯ เห็นว่า การกำหนดโทษดังกล่าวเป็นการกำหนดโดยเทียบเคียงกับหลักกฎหมายทั่วไป ซึ่งเห็นว่าเหมาะสมแล้ว

๔) เนื่องจาก ขณะนี้ ร่างแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ อยู่ระหว่างการพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ซึ่งคาดว่าจะแล้วเสร็จในเร็วๆ นี้ แต่โดยที่เรื่องนี้ เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการเสนอขอแก้ไขสาระสำคัญของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ ฝ่ายเลขานุการฯ จึงพิจารณาเห็นว่า หากคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการเห็นชอบตามที่ฝ่ายเลขานุการฯ เสนอ อาจพิจารณาส่งเรื่องให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกานำเสนอคณะกรรมการกฤษฎีกาเพื่อประกอบการพิจารณาต่อไป จึงเสนอที่ประชุมเพื่อโปรดพิจารณา

ที่ประชุมมีความเห็น ดังนี้

นายธีรชัย ณ นคร (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ให้ข้อสังเกตว่า มาตรา ๑๕ (๑) ที่นายกมล เหล่าโสภณพันธ์ เสนอให้ตัดออก เนื่องจากวัตถุประสงค์หลักของมาตรานี้มีไว้เพื่อให้เจ้าหน้าที่ของรัฐสามารถใช้ดุลพินิจได้โดยอิสระ จากการศึกษาในต่างประเทศ ไม่มีมาตรานี้เนื่องจากการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐอาจไม่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเหมาะสม แต่ในทางปฏิบัติยังไม่มีปัญหา ยังไม่สมควรตัดส่วนเรื่องการปรับมาตรา ๑๗ อาจจะสอดคล้องกับพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ ได้

ประธานฯ ให้ข้อสังเกตว่า คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ต้องชี้แจงความเห็นในแต่ละประเด็นให้ชัดเจน เนื่องจากต้องนำผลการพิจารณานำเสนอนายกรัฐมนตรีให้นายกรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบว่าจะนำเข้าคณะรัฐมนตรี หรือไม่ ก่อนส่งให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณา

นายธีรชัย ณ นคร (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ให้ข้อสังเกตว่า เดิมมีปัญหาเพราะมาตรา ๑๕ ไม่ได้เขียนถึงเรื่องที่อยู่ในระหว่างการพิจารณา ซึ่งเรื่องยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จ ต่อมา มีการตีความตอนใช้กฎหมายโยงกับความเห็นและคำแนะนำภายในของส่วนราชการว่าเป็นเรื่องเดียวกันกับเรื่องที่อยู่ในระหว่างการพิจารณา ซึ่งจริงๆ เป็นคนละเรื่องกัน เรื่องของนายกมล เหล่าโสภณพันธ์ ที่ถูกปฏิเสธไม่ให้ข้อมูลเป็นเรื่องอยู่ระหว่างการพิจารณาหรือไม่ จึงจะมีเหตุผลสนับสนุนให้ยกเลิกในมาตรานี้ โดยเจตนารมณ์มาตรานี้ มีไว้เพื่อให้เจ้าหน้าที่สามารถใช้ดุลพินิจโดยอิสระในการให้ความเห็นเรื่องหนึ่งเรื่องใด ซึ่งควรจะคงไว้

เลขานุการฯ (นางวนิดา สักการโกศล) ชี้แจงเพิ่มเติมว่า เป็นเรื่องการให้อิสระต่อเจ้าหน้าที่ ไม่เกี่ยวกับเรื่องอยู่ระหว่างการพิจารณาหรือไม่ เพราะในคำวินิจฉัยที่ออกมาส่วนใหญ่

เรื่องที่ขอเป็นเรื่องที่ดำเนินการสิ้นสุดแล้วทั้งสิ้น แต่คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารพิจารณาว่าเป็นความเห็นจะไม่ให้เปิดเผย แต่คำวินิจฉัยที่มีส่วนใหญ่มองจะให้เปิดเผยเพราะไม่ใช่ความเห็นภายใน

นายเชิรชัย ณ นคร (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ให้ข้อสังเกตว่า เคยมีการเสนอเรื่องนี้ว่า ถ้าจะแก้ไขควรจะแก้ไขให้ชัดเจน ไม่ต้องนำไปตีความต่อว่าความเห็นหรือคำแนะนำภายในหรือเป็นเรื่องที่อยู่ในระหว่างการพิจารณา แต่ถ้าข้อเท็จจริงที่เป็นอยู่ปรากฏในคำวินิจฉัย ก็แสดงให้เห็นว่าคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารได้เปิดโอกาสให้เจ้าหน้าที่ได้แสดงความคิดเห็นได้โดยอิสระ

ประธานฯ ให้ข้อสังเกตว่า ร่างกฎหมายเดิมที่ส่งให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณา สามารถปรับเปลี่ยนได้หรือไม่อย่างไร

นายนิพนธ์ อะภิรมย์ (ผู้แทนเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา) ชี้แจงว่า หากที่ประชุมมีมติเห็นสมควรอย่างไร จะรับไปประสานเจ้าหน้าที่เบื้องต้นกับผู้ดูแลร่างนี้ว่าจะสามารถเพิ่มเติมได้หรือไม่ แล้วเสนอกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาในกรณีที่กรรมการกฤษฎีกากำลังพิจารณาอยู่ ด้านประธานกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการควรนำเสนอคณะรัฐมนตรี โดยทำความเข้าใจเบื้องต้นของการขอแก้ไขพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ของนายกมล เหล่าโสภณพันธ์ ในภาพรวมจุดดีของร่างนี้คือเรื่องกำหนดระยะเวลา ๓ วัน เพราะจะทำให้การทำงานรวดเร็วขึ้น ส่วนที่เหลือกฎหมายปัจจุบันยังดีกว่ามาก

นายครรชิต มาลัยวงศ์ (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ให้ข้อสังเกตว่า มาตรา ๑๕ วรรคสี่ เรื่องรายงานการแพทย์ ที่แก้ว่า “หรือข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่คล้ายคลึงกัน” เป็นเรื่องทางการแพทย์ ขณะที่เดิมระบุข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลโดยทั่วไป เพราะฉะนั้นจะไม่ครอบคลุมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

นายจุลยุทธ หิรัณยสวัสดิ์ (ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี) ให้ข้อสังเกตว่า ต้องตั้งคณะทำงานขึ้นมาศึกษาข้อดีข้อเสีย เพราะเรื่องนี้ต้องเสนอประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี

ประธานฯ ให้ข้อสังเกตว่า ที่ประชุมควรมีมติให้จัดตั้งอนุกรรมการเฉพาะกิจ โดยมี นายเชิรชัย ณ นคร เป็นประธาน นายนิพนธ์ อะภิรมย์ (ผู้แทนเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา) เป็นกรรมการ และมอบให้ นายเชิรชัย ณ นคร รับไปพิจารณาองค์ประกอบเพิ่มเติม โดยสามารถดำเนินการได้ในทันที แล้วนำเสนอเข้าที่ประชุมคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการเพื่อพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง

นายสุทธิพร จิระพันธุ์ (ผู้แทนปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์) ให้ข้อสังเกตว่า เมื่อคณะอนุกรรมการเฉพาะกิจพิจารณาแล้ว สมควรที่จะดำเนินการเสนอนายกรัฐมนตรีต่อไปได้เลย ไม่ต้องนำเข้าคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เพราะเป็นเรื่องเร่งด่วน

ประธานฯ ให้ข้อสังเกตว่า ความมอบผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาสามารถดำเนินการไปโดยไม่เป็นทางการในเรื่องผลการพิจารณาของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการไปก่อน ในขั้นที่เป็นทางการ ให้ดำเนินการตามขั้นตอน แล้วนำเสนอนายกรัฐมนตรีต่อไป

มติ ที่ประชุมมีมติ

๑) ให้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการเฉพาะกิจพิจารณาศึกษาการแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ โดยมีนายธีรชัย ฌ นคร เป็นประธาน นายนิพนธ์ สะกิมิ (ผู้แทนเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา) เป็นกรรมการ และมอบให้ นายธีรชัย ฌ นคร รับไปพิจารณาองค์ประกอบเพิ่มเติม ให้อนุกรรมการเฉพาะกิจฯ สามารถดำเนินงานได้ทันที

๒) มอบหมายนายนิพนธ์ สะกิมิ (ผู้แทนเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา) ดำเนินการประสานเป็นการภายในกับผู้ดูแลร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ ฉบับที่.... พ.ศ. ในการแก้ไขปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ ฉบับที่.... พ.ศ. ตามมติที่ประชุมต่อไป

๕.๒ นายธีรชัย กอวรกุล ร้องเรียนให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของคณะอนุกรรมการพิจารณาและให้ความเห็นเรื่องร้องเรียนสืบเนื่องจากกรณีร้องเรียนให้พิจารณาแนะนำให้กรมธนารักษ์ปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๕ และพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

เลขานุการฯ (นางวนิดา สักการโกศล) ได้รายงานให้ที่ประชุมทราบเรื่องนายธีรชัย กอวรกุล ร้องเรียนให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของคณะอนุกรรมการพิจารณาและให้ความเห็นเรื่องร้องเรียน โดยเรื่องนี้สืบเนื่องจากกรณีร้องเรียนให้พิจารณาแนะนำให้กรมธนารักษ์ปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๕ และพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ซึ่งในรายละเอียด พันตำรวจโท วรวิเชียรสรรค์ ผู้อำนวยการส่วนดำเนินการเรื่องร้องเรียนและตอบข้อหารือ จะเป็นผู้นำเสนอต่อคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

พันตำรวจโท วรวิเชียรสรรค์ (ผู้อำนวยการส่วนดำเนินการเรื่องร้องเรียนและตอบข้อหารือ) ได้รายงานให้ที่ประชุมทราบ เรื่องนายธีรชัย กอวรกุล ได้ร้องเรียนให้กรมธนารักษ์ปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๕ และพระราชบัญญัติ

ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ คณะอนุกรรมการพิจารณาและให้ความเห็นเรื่องร้องเรียนได้พิจารณาเรื่องดังกล่าวเป็นที่ยุติและแจ้งผลดำเนินการแก่นายธีรชัย กอวรกุล แล้ว แต่นายธีรชัย กอวรกุล มีหนังสือโต้แย้งผลการพิจารณาของคณะอนุกรรมการพิจารณาและให้ความเห็นเรื่องร้องเรียน คณะอนุกรรมการพิจารณาและให้ความเห็นเรื่องร้องเรียนพิจารณาแล้วยืนยันตามความเห็นเดิม และคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารเห็นชอบให้ยืนยันความเห็นเดิม นายธีรชัย กอวรกุล ได้มีหนังสือ ขอให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ตรวจสอบการทำหน้าที่ของคณะอนุกรรมการพิจารณาและให้ความเห็นเรื่องร้องเรียนว่า เป็นการกระทำโดยชอบหรือไม่ คณะอนุกรรมการพิจารณาและให้ความเห็นเรื่องร้องเรียนในการประชุมเมื่อวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๕๐ มีความเห็นว่า การแจ้งผลกรณีดังกล่าวนี้ นายธีรชัย กอวรกุล ได้ฟ้องคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ และอธิบดีกรมธนารักษ์ต่อศาลปกครองกลาง เป็นคดีหมายเลขคำที่ ๑๕๕๒/๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๕๐ ปัจจุบันอยู่ระหว่างศาลปกครองกลาง ตรวจสอบคำฟ้องคดี คณะอนุกรรมการพิจารณาและให้ความเห็นเรื่องร้องเรียนเห็นสมควรนำเสนอคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เพื่อมอบหมายให้คณะอนุกรรมการพิจารณาและให้ความเห็นเรื่องร้องเรียนนำกรณีร้องเรียนนี้ไปทบทวนการพิจารณาดำเนินการเรื่องร้องเรียนให้มีความรอบคอบและครบถ้วนสมบูรณ์ขึ้น เพื่อมิให้เกิดปัญหาในชั้นการพิจารณาของศาลปกครอง จึงเสนอที่ประชุมพิจารณา

ที่ประชุมมีความเห็น ดังนี้

นายนิพนธ์ อะกิมิ (ผู้แทนเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา) ให้ข้อสังเกตว่า กรณีนี้ที่ประชุมคณะอนุกรรมการพิจารณาและให้ความเห็นเรื่องร้องเรียนต้องการเชิญนายธีรชัย กอวรกุล เข้าชี้แจงว่าประสงค์เอกสารชิ้นใด เพราะถ้อยคำไม่ชัดเจนไม่สามารถระบุได้ เมื่อคณะอนุกรรมการพิจารณาและให้ความเห็นเรื่องร้องเรียนเป็นผู้ถูกร้อง จึงไม่สมควรเป็นผู้เชิญนายธีรชัย กอวรกุล จึงขอให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการเป็นผู้เชิญนายธีรชัย กอวรกุล เข้าชี้แจงจะได้ดำเนินการต่อไปให้ถูกต้องชัดเจนครบถ้วน

นายจุลยุทธ หิรัณยสวัสดิ์ (ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี) ให้ข้อสังเกตว่า คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการควรออกระเบียบปฏิบัติในขั้นตอนต่างๆ ให้ชัดเจน เพราะพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ กำหนดกรอบโดยกว้างไว้ ใช้บังคับครอบคลุมถึงระเบียบการทำงานของคณะอนุกรรมการพิจารณาและให้ความเห็นเรื่องร้องเรียน และผู้ร้องเรียน โดยให้มีขั้นตอนชัดเจน เช่น กรณีเชิญผู้ร้องเข้าชี้แจงรายละเอียดเพิ่มเติม มีหนังสือเรียก ๓ ครั้ง ถ้ายังไม่มาเรื่องร้องเรียนถือว่ายกเลิกเพื่อป้องกันการก่อกวน และป้องกันการทำงานของคณะอนุกรรมการพิจารณาและ

ให้ความเห็นเรื่องร้องเรียน เป็นต้น เห็นควรมอบคณะทำงานไปศึกษา อำนาจการออกระเบียบ และกำหนดรายละเอียดระเบียบปฏิบัติเพื่อความชัดเจนต่อไป

พันตำรวจโท วรท วิเชียรสรรค์ (ผู้อำนวยการส่วนดำเนินการเรื่องร้องเรียน และตอบข้อหารือ) ชี้แจงเพิ่มเติมว่า ในการประชุมคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ครั้งที่ ๘ /๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๐ เป็นกรณีของนายธีรชัย กอวรกุล กับสำนักงานศาลปกครอง ซึ่งที่ประชุมมอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการฯ จัดทำหนังสือตอบแจ้งผลให้นายธีรชัย กอวรกุล ทราบ ในกรณีนี้เป็นกรณี นายธีรชัย กอวรกุล กับทางกรมธนารักษ์ ซึ่งเป็นอีกเรื่องหนึ่ง จึงเสนอมาเพื่อให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการยื่นยันการแจ้งผลของคณะอนุกรรมการพิจารณาและให้ความเห็นเรื่องร้องเรียน หรือเชิญนาย ธีรชัย กอวรกุล มาให้ถ้อยคำเพิ่มเติมเกี่ยวกับคำขอให้ชัดเจนยิ่งขึ้น จึงขอความเห็นชอบในการมอบหมาย ให้คณะอนุกรรมการพิจารณาและให้ความเห็นเรื่องร้องเรียนเชิญนายธีรชัย กอวรกุล มาชี้แจงอีกครั้งหนึ่ง

นายจุลยุทธ หิรัณยสวัสดิ์ (ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี) ให้ข้อสังเกตว่า เรื่องนี้ ได้เชิญเจ้าหน้าที่ของกรมธนารักษ์มาชี้แจงแล้ว แต่ไม่ได้เชิญนายธีรชัย กอวรกุล มาชี้แจง นายธีรชัย กอวรกุล จึงได้ฟ้องคณะอนุกรรมการพิจารณาและให้ความเห็นเรื่องร้องเรียน ฉะนั้น ต้องอาศัยอำนาจของ คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการที่จะมอบอำนาจในกรณีเฉพาะเรื่องนี้อีกครั้งหนึ่ง เพื่อคณะอนุกรรมการ พิจารณาและให้ความเห็นเรื่องร้องเรียนจะได้ออกหนังสือเชิญนายธีรชัย กอวรกุล มาชี้แจงยังคณะอนุกรรมการ พิจารณาและให้ความเห็นเรื่องร้องเรียนต่อไป

พันตำรวจโท วรท วิเชียรสรรค์ (ผู้อำนวยการส่วนดำเนินการเรื่องร้องเรียน และตอบข้อหารือ) ชี้แจงเพิ่มเติมว่า จากหลายกรณีที่เชิญนายธีรชัย กอวรกุล เข้าชี้แจงปรากฏว่า นายธีรชัย กอวรกุล ไม่เคยมา ครั้งนี้จึงไม่ได้เชิญ เพราะคาดการณ์ว่าคงจะไม่มา

ประธานฯ ให้ข้อสังเกตว่า ต้องเชิญทุกครั้งและควรปฏิบัติให้ถูกต้องทุก ขั้นตอน ผู้ร้องมีสิทธิฟ้องศาลปกครอง ให้ดำเนินการไปตามกระบวนการที่ถูกต้องครบถ้วนโดยเชิญนาย ธีรชัย กอวรกุล ให้มาชี้แจงต่อคณะอนุกรรมการพิจารณาและให้ความเห็นเรื่องร้องเรียน ถ้าไม่มาจึงจะ ดำเนินกระบวนการต่อไปได้ ไม่กลายเป็นข้อโต้แย้ง ในการดำเนินการตามกระบวนการพิจารณาของ คณะอนุกรรมการพิจารณาและให้ความเห็นเรื่องร้องเรียน เห็นควรมีระเบียบปฏิบัติให้ชัดเจน โดยมอบ ฝ่ายเลขานุการฯ ศึกษาข้อกฎหมาย ยกร่างระเบียบให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้พิจารณา โดยเน้นวัตถุประสงค์ให้การพิจารณาทั้งของคณะอนุกรรมการพิจารณาและให้ความเห็นเรื่องร้องเรียน และคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกฎหมายข้อมูลข่าวสารของ ราชการ พ.ศ.๒๕๔๐ เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมและสะดวกต่อการปฏิบัติ

พันตำรวจโท วรท วิเชียรสรรค์ (ผู้อำนวยการส่วนดำเนินการเรื่องร้องเรียน และตอบข้อหารือ) ชี้แจงเพิ่มเติมว่า นายธีรชัย กอวรกุล ฟ้องคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เพราะคณะกรรมการพิจารณาและให้ความเห็นเรื่องร้องเรียนทำงานในนามของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ซึ่งเรื่องอยู่ระหว่างการตรวจคำฟ้องของสำนักงานศาลปกครองกลาง

นายธีรชัย ณ นคร (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ให้ข้อสังเกตว่า คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการถูกฟ้อง เนื่องจากการปฏิบัติงานของคณะกรรมการพิจารณาและให้ความเห็นเรื่องร้องเรียนโดยไม่เชิญนายธีรชัย กอวรกุล มาชี้แจง ถ้าให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการมอบให้คณะกรรมการพิจารณาและให้ความเห็นเรื่องร้องเรียนเชิญนายธีรชัย กอวรกุล มาใหม่ ซึ่งนายธีรชัย กอวรกุล มีหนังสือฟ้องคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ต่อสำนักงานศาลปกครองกลาง ขณะเดียวกันได้ขอให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ตรวจสอบการทำงานของคณะกรรมการพิจารณาและให้ความเห็นเรื่องร้องเรียนว่าเป็นการกระทำโดยชอบหรือไม่ ซึ่งซ้ำซ้อนกัน ดังนั้น คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ควรพิจารณาปรับปรุงหน้าที่ในส่วนเรื่องร้องเรียนให้มีบรรทัดฐาน และเป็นระบบต่อไป

พันตำรวจโท วรท วิเชียรสรรค์ (ผู้อำนวยการส่วนดำเนินการเรื่องร้องเรียน และตอบข้อหารือ) ชี้แจงเพิ่มเติมว่า สำนักงานศาลปกครองไม่ได้มีหนังสือถึงคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ แต่นายธีรชัย กอวรกุล เป็นผู้แจ้งให้ทราบ และมีหลายกรณีที่มีการฟ้องแล้ว ศาลจำหน่ายคดีโดยที่ศาลไม่แจ้งให้ทราบ

ประธานฯ ให้ข้อสังเกตว่า อย่างไรก็ตามควรปฏิบัติตามขั้นตอนให้ถูกต้อง พร้อมทั้งปรับปรุงระเบียบ ให้ผู้ร้องและคณะกรรมการพิจารณาและให้ความเห็นเรื่องร้องเรียนได้พิจารณาทั้งสองฝ่าย ถ้าสามารถร่างระเบียบในการรับเรื่องร้องเรียนให้เกิดความชัดเจน เป็นขั้นตอนได้ จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ร้องและผู้พิจารณา

พันตำรวจโท วรท วิเชียรสรรค์ (ผู้อำนวยการส่วนดำเนินการเรื่องร้องเรียน และตอบข้อหารือ) ให้ข้อสังเกตว่า เมื่อคณะกรรมการพิจารณาและให้ความเห็นเรื่องร้องเรียนได้เชิญนายธีรชัย กอวรกุล ถ้านายธีรชัย กอวรกุล ไม่มาเห็นควรมอบหมายให้คณะกรรมการพิจารณาและให้ความเห็นเรื่องร้องเรียนแจ้งผลดำเนินการในส่วนที่มีการร้องการปฏิบัติไม่ชอบต่อไป

นายนิพนธ์ สะกิมิ (ผู้แทนเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา) ให้ข้อสังเกตว่า เมื่อไม่เชิญนายธีรชัย กอวรกุล ทำให้การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการพิจารณาและให้ความเห็นเรื่องร้องเรียนดูบกพร่อง เพราะขาดฝ่ายหนึ่งมาแสดงสิทธิของตนให้ชัดเจน แม้ข้อเท็จจริงปรากฏว่า คณะกรรมการพิจารณาและให้ความเห็นเรื่องร้องเรียนพิจารณาครบทุกประเด็นแล้วก็ตาม

มติ ที่ประชุมมีมติดังนี้

- ๑) ให้คณะกรรมการพิจารณาและให้ความเห็นเรื่องร้องเรียน
เชิญนายธีรชัย กอวรกุล เข้าชี้แจงและดำเนินการปฏิบัติให้ถูกต้องตามขั้นตอนต่อไป
- ๒) ให้สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ศึกษา
ข้อกฎหมาย และยกร่างระเบียบการรับเรื่องร้องเรียน โดยเน้นวัตถุประสงค์ด้านการพิจารณาของ
คณะกรรมการพิจารณาและให้ความเห็นเรื่องร้องเรียนและคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการให้
เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการ ให้เกิดความเป็นธรรมและสะดวกต่อการ
ปฏิบัติ และให้นำเสนอคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการเพื่อพิจารณาต่อไป

๕.๓ การประชุมคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ครั้งต่อไป

ประธาน ฯ นัดประชุมคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ครั้งต่อไป
ในวันจันทร์ที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๕๐ เวลา ๑๓.๐๐ น.

เลิกประชุมเวลา ๑๕.๐๐ น.

นางศิริกุล ปัญญาติล
ผู้จดยางานการประชุม